

місцевим органам влади дублювати, просувати і підтримувати підходи за участю громади відповідній території як у водопостачанні, так і в інших публічних послугах.

3. Для подальшого поширення моделі, яка дозволить отримати якісну питну воду більшій кількості селян, варто:

- детально описати модель та включити її в правові або методологічні рамки на національному рівні;
- створити на національному / регіональному рівнях базу знань, включаючи в якості центральної частини, платформу для обміну отриманими знаннями і кращими практиками в моделі (наприклад, веб-сторінка);
- розробити і впровадити навчальні модулі щодо реалізації моделі (на

основі кращих практик) для представників громад, посадовців місцевого самоврядування, державних службовців і т.д., зокрема, такі як: розвиток навичок з визначення потреб; планування на основі участі; бюджетування, управління і проектом громади; облік та звітність; соціальна мобілізація; утримання та обслуговування тощо;

- посилити потенціал службовців органів влади, передусім районного рівня, у наданні інформаційно-консультативної підтримки громадам у різних питаннях для виконання проектів (наприклад, вибір найбільш раціональних технічних рішень, розрахунок вартості тощо);

- передбачити в державному і місцевих бюджетах (наприклад, в рам-

ках національної програми «Питна вода») цільові кошти на підтримку ініціатив громад на основі моделі обслуговуючого кооперативу;

- забезпечити підтримку та консультування органів місцевого самоврядування у питаннях співфінансування громадських ініціатив;

- розробити, впровадити та закріпити на регіональному та місцевому рівнях систему моніторингу та оцінки для спостереження і оцінки сталості моделі;

- забезпечити координацію та гармонізацію дій донорів в секторі водопостачання, а також регулярний обмін ідеями, підходами і кращими практиками між проектами, що працюють над різними компонентами децентралізації.

«ПОСАДИТЬ КАЛИНУ БІЛЯ СЕРЦЯ, ЩОБ ЗАВЖДИ ЦВІЛА ВОНА В ДУШІ (З ДОСВІДУ БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Валентина ОРЛОВА,
голова Білгород-Дністровської районної ради Одеської області,
голова громадської жіночої організації «Червона калина»

*Без калини нема України,
Без народу України нема!*
(Народне прислів'я)

Три роки тому в Білгород-Дністровському районі, неподалік від села Монаші, почалося

здійснення масштабного екологічного проекту «Посадіть калину біля серця, щоб завжди цвіла вона в душі», приуроченого до 65-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні, головною метою якого стало закладання Калинового гаю.

Проект спрямований на вирішення проблеми виховання дітей, молоді та дорослого населення Білгород-Дністровського району в дусі патріотизму, чуйного ставлення до людей старших за віком, взаємодопомоги та взаємовиручки, добра і любові до ближнього, збереження народних традицій, навколишнього середовища, усвідомленого покращення рівня духовності та моралі.

Інноваційність вищезазначеного проекту полягає в об'єднанні зусиль громади Білгород-Дністровського району, органів місцевого самоврядування та виконавчої влади, громадських організацій району, учнівських та педагогічних колективів загальноосвітніх навчальних закладів, училищ і технікумів, інших зацікавлених осіб для відродження історико-культурних традицій Білгород-Дністровщини, поширення та збереження вікових традицій укра-

їнського народу, повернення рідному краю минулої краси, чистоти, доглянутості; виховання в дітей та молоді любові до рідної землі, рис колективізму, вміння працювати в команді, відповідальності за руйнівний вплив на навколишнє середовище, збереження та відновлення природи рідного краю.

Ідея створення Калинового гаю була підтримана народним депутатом України В.Д. Барвіненком та депутатом Одеської обласної ради Д.Л. Барвіненком, які стали спонсорами закупівлі саджанців та облаштування гаю.

10 квітня 2010 року у Всесвітній день довкілля всі небайдужі жителі району та міста (близько 500 осіб) взяли участь у закладці Калинового гаю.

Напередодні була проведена кропітка робота з планування ландшафтного дизайну.

Від центру гаю, як промені сонця, закладені алеї «Дитинства», «Юності», «Дружби», «Удачі», «Спорту», «Щастя» і «Миру», вздовж яких поряд з саджанцями декоративних дерев та кущів висаджено велику кількість квітів: тюльпанів, піонів,

Висадження Калинового гаю

нарцисів, канн, вирощених в Білгород-Дністровському районі, за якими доглядають учні шкіл.

Екзотику парку підкреслюють завезені із Кривого Рогу 14 багатотонних брил із рожевого граніту, на яких зроблені надписи з Нового Завіту. На центральному вході через водовідвідний канал встановлено металевий ажурний арочний міст.

Сьогодні на шести гектарах з мальовничим ландшафтом уздовж траси Одеса — Рені вирости і зміцніли понад півтисячі кущів калини, сотні саджанців чорноплідної горобини, верби, берези, клена та інших видів дерев. Між калиновими посадками облаштовані яскраві квіткові алеї.

Вже стало традицією святкувати знаменні дати в цьому місці, у тому числі і в святкові травневі дні. Навесні, щоб на славу потрудитися в Калиновому гаю, а потім добре відпочити на свіжому повітрі, сюди організовано приїжджають представники органів місцевого самоврядування та виконавчої влади, громадських організацій, учнівських та педагогічних колективів шкіл, училищ і технікумів.

Активну участь в суботниках беруть міський голова І.М. Нанов-

ський, голова районної державної адміністрації В. П. Чернолуцький, Почесні громадяни Білгород-Дністровського району: П.І. Ластовецький, В.І. Майстро, Є.П. Костецький, М.В. Габрильчук.

Так було і цього року. 1 травня в районі проходило багато радісних подій.

До Калинового гаю почали з'їжджати депутати районної ради, представники сільських рад, підприємств та установ, приїжджали сім'ями з дітьми, цілими класами та творчими колективами. Не обійшлося свято без музикантів з їх запальною музикою та піснями. Козацтво на чолі з отаманом Валерієм Тимофеевим, якого в цей день всі вітали з днем народження, прийняло до своїх лав козака Олега Шевчука та берегиню Світлану Макаренко. По всьому парку розносилися привабливі аромати козацького кулешу і монашанської юшки, перемішані з димком від вогнищ. Урочисто були прийняті в жіночу громадську організацію «Червона калина» нові члени.

У наметах розмістилися майстрині плетіння з бісеру, виготовлення ляльок-мотанок. Було проведено безпрограшну лотерею, весь дохід від якої пішов на допомогу дітям з

обмеженими можливостями. Кожен бажаючий міг взяти участь у майстер-класі і навчитися плести прикраси з бісеру, зробити для себе оберіг. А в центрі парку встановили мольберти учні художньої школи з села Старокозаче, які фантазували на папері, як виглядатиме цей мальовничий куточок природи через десятиліття.

Представники громадських організацій та сільських рад привезли багато саджанців декоративних рослин, квітів і дерев. Кожен був зайнятий улюбленою справою — хтось косив траву, хтось висаджував саджанці, хтось прикрашав альтанки.

З кожним роком Калиновий гай набуває все більш упорядкованого вигляду: побудований красивий мереживний міст біля входу, перекинуті дерев'яні містки через струмок, вже чіткіше проявляються алеї, променями розходяться від центру парку. Добру традицію — вішати замочок щастя на перила мосту — відкрила дружна сім'я Тетяни та Віктора Сердюків, до них приєднались молоді подружні пари. У цей день парк прикрасили три дерев'яні альтанки, кожна з яких споруджена в оригінальному стилі. В альтанках білгород-дністровці та гості нашого краю можуть відпочити в прохолоді, милуватися краєвидом, тощо.

Калиновий гай — це жива святиня, яка уособлює не лише пам'ять про загиблих і повагу до живих ветеранів війни та праці, але й об'єднує добрі помисли і конкретні дії керівництва району та міста, представників політичних і громадських організацій, депутатів всіх рівнів та мешканців Білгород-Дністровщини.

Проект «Посадіть калину біля серця, щоб завжди цвіла вона в душі» може бути поширений в інших регіонах України. Жителі інших громад, які зацікавлені в розвитку своїх населених пунктів, у створенні для дітей, молоді та дорослого населення всіх умов для всебічного їх розвитку, захисту від деградації та негативних проявів суспільства, організації активного корисного дозвілля, зможуть теж створити подібну паркову зону, використовуючи наявні ресурси.

Модель проекту допоможе жителям інших регіонів побачити власні можливості розвитку своїх громад, а також сприятиме згуртуванню людей для покращення їх життя.